

- c) ved at hjælpe danske videnskabsmænd til at få deres arbejder offentliggjorte på et verdenssprog, især når disse arbejder ikke falder indenfor Videnskaberne Selskabs eller Carlsbergfondets rammer;
- d) Fondet kan endelig også understøtte anden videnskabelig virksomhed, der kan fremme dets formål.

Fondets reservefond udgjorde ved udgangen af finansåret 1952—53 823 963 kr. 95 øre. Af renterne af reservefondet og restancerne (de allerede bevilgede, men endnu ikke hævede beløb) afholdes bl. a. udgifterne til fondets administration, der nu udgør ca. 30 000 kr. årlig. Reservefondet består hovedsagelig af beløb, der har måttet inddrages, fordi de formål, hvortil de pågældende bevillinger er givet, ikke har kunnet realiseres, og beløb, der er blevet tilbagebetalt, navnlig i henhold til bevillinger til udgivelse af større videnskabelige værker, hvor fondet har forbeholdt sig tilbagebetaling af eventuelle salgsindtægter.

Til nærmere belysning af fondets virksomhed vedlægger man en oversigt, omfattende årene 1935-36—1953-54, hvori de givne bevillinger er samlet i de vigtigste grupper, hvortil der efter fondets formål ydes støtte.

Den i 1948 gennemførte forhøjelse af fondets grundkapital og dermed af det årlige disponible beløb har været af afgørende betydning for fondets mulighed for at varetage de under dette henlægte opgaver. Den yderligere prisstigning og den krone-devaluering, som har fundet sted siden denne forhøjelse, har imidlertid i tilsvarende grad reduceret den hjælp, forhøjelsen tilsigtede. Hertil kommer, at det internationale samarbejde i videnskaben er blevet betydeligt intensivere i årene efter den sidste krig, dels som følge af den stimulans, der på dette område er udgået fra Unesco, dels som følge af oprettelsen af nye internationale videnskabelige unioner og forøget aktivitet fra de ældre unioners side, der har medført betydelige forhøjelser både af udgifterne ved dansk medlemskab af de pågældende unioner og ved dansk deltagelse i unionernes generalforsamlinger og videnskabelige kongresser. Jævnside hermed foregår der en udvidelse af formerne for det internationale videnskabelige samarbejde, som tidligere hovedsageligt omfattede drøftelse af teoretiske spørgsmål, medens man nu også i stigende grad samarbejder ved løsningen af praktiske, ofte meget bekostelige, videnskabelige opgaver.

Det har derfor også efter den i 1948 stedfundne forhøjelse af fondets midler været nødvendigt at

afslå en række velmotiverede ansøgninger og at begrænse sig til at bevilge andre ansøgninger med lavere beløb end ønskeligt. Til belysning heraf anføres nedenstående oversigt, der for årene 1947-48—1953-54 viser dels de disponible beløb (d. v. s. den årlige rente af grundkapitalen med fradrag af beløb, som der forud er disponeret over ved de i tidligere år givne flerårige bevillinger), dels de samlede ansøgte og de samlede bevilgede beløb:

	Til dis- position	Ansøgte beløb	Bevilget beløb
1947—48..	175 300	475 000	188 679,—
1948—49..	297 600	545 000	329 040,70
1949—50..	322 508	494 000	314 407,80
1950—51..	338 600	552 000	337 872,93
1951—52..	358 080	783 000	354 947,—
1952—53..	330 114	446 000	328 118,02
1953—54..	352 514	519 000	357 567,—

Oprettelsen af Statens almindelige videnskabsfond har sikkert lettet presset på Rask-Ørsted Fondet noget, idet visse formål vil kunne støttes både under videnskabsfondet og under Rask-Ørsted Fondet, men med hensyn til dette spørgsmål må det tages i betragtning, at fordelingen af videnskabsfondets rådighedsbeløb — 2 mill. kr. årlig— for de 2 første år efter fondets oprettelse, 1952—53 og 1953—54, har fundet sted med kun ca. 3 måneders mellemrum i henholdsvis marts og juni 1953.

Endvidere må det fremhæves, at flere af fondets satser, som blev reguleret i 1948, nu påny er for lave. Således er en væsentlig forhøjelse af fondets sats for bevillinger til udenlandske videnskabsmænds ophold her for at deltage i videnskabeligt arbejde uomgængelig nødvendig. Satsen var indtil 1948 300 kr. pr. måned og blev i efteråret 1948 forhøjet til 500 kr. pr. måned, hvilket nu er væsentligt mindre end de nødvendige opholdsudgifter. Også fondets sats for tilskud til oversættelse til hovedsprogene af videnskabelige arbejder, der i 1948 blev forhøjet fra henholdsvis 5 kr. (for oversættelse til tysk) og 6 kr. (for oversættelse til engelsk og fransk) pr. normalside til 8 kr. pr. normalside, bør nu påny forhøjes noget, hvis det skal være muligt at bevilge nogenlunde rimelige tilskud til dækning af oversættelsesudgifter.

Det må herved bemærkes, at de ansøgte beløb i en meget væsentlig del af de til fondet indgående ansøgninger er fikseret i overensstemmelse med fondets takster. Det rimelige behov, som ikke kan dækkes, fordi fondets takster nu påny på grund af prisniveauets udvikling er for lave, kom-